

Sygn. akt: I C 1105/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Przasnyszu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Anna Andrzejewska
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Szczypińska

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2014 r. w Przasnyszu

sprawy z powództwa B. G.

przeciwko Samodzielnemu (...) w P.

o zapłatę kwoty 363,52 złotych

1. Oddała powództwo.

2. Zasądza od powoda B. G. na rzecz pozwanego Samodzielnego (...) w P. kwotę 77,00 zł (siedemdziesiąt siedem złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce Wydział I Cywilny wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2014r w sprawie I Ca 205/14 na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Przasnyszu z dnia 3 kwietnia 2014r sygn. akt I C 1105/13

Orzeka:

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanego Samodzielnego (...)

(...) w P. na rzecz powoda B. G.

prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) kwotę

363,52 (trzysta sześćdziesiąt trzy 52/100) złotych wraz z odsetkami

ustawowymi od dnia 18.07.2013 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3464 złote tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 2417 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 złotych tytułem zwrotu

kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kwotę 60 złotych z tytułu

kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I C 1105/13

UZASADNIENIE

Powódka B. G. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w B. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego Samodzielnego (...) w P. kwoty 20.937,52 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18.07.2013 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu według załączonego zestawienia kosztów w łącznej kwocie 2. 679 złotych.

Sąd Rejonowy w Przasnyszu nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 września 2013 roku w sprawie I Nc 616/13 nakazał pozwanemu Samodzielnemu (...) w P., aby zapłacił na rzecz powódki B. G. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) żadaną kwotę z odsetkami oraz kosztami procesu (k. 19).

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty postępowaniu upominawczym pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie umorzenie postępowania i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu podniósł, że pozew wniesiono w dniu 17 lipca 2013 roku, zaś świadczenie zostało spełnione dnia 22 lipca 2013 roku. W jego ocenie świadczenie zostało spełnione w terminie. W pozwie nie przedstawiono dowodów świadczących o faktycznym terminie zamówienia oraz wydania rzeczy, gdyż istota stosunku zobowiązaniowego nie opiera się na dokumentach księgowych. Powołując się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 stycznia 1993 roku w sprawie ACr 12/93 twierdził, że w pozwie nie przedstawiono dowodów świadczących o faktycznym terminie powstania czy wygaśnięcia stosunku zobowiązaniowego, a terminy umieszczone na dokumencie księgowym oderwane są od stanu faktycznego i nie były przedmiotem żadnych ustaleń z pozwanym.

W związku ze sprzeciwem pozwanego powódka pismem procesowym z dnia 26.11.2013 roku cofnęła powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 20.574 złotych oraz wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kwoty 363,53 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18.07.2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych (k. 43).

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy w Przasnyszu postanowieniem z dnia 13 grudnia 2013 roku w sprawie I C 1105/13 umorzył postępowanie w części, a mianowicie co do roszczenia powódki ponad kwotę 363,52 złotych (k. 49). Postanowienie to uprawomocniło się z dniem 15 stycznia 2014 roku.

Na rozprawie w dniu 3 kwietnia 2014 roku pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od kwoty aktualnego żądania strony powodowej.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie, bezsporne było, że pozwany zamówił u powódki i otrzymał towary objęte dołączonymi do pozwu fakturami, jak również, że w ten sposób doszło do zawarcia umów sprzedaży w rozumieniu art. 535 kc.

W zakresie łączącego strony stosunku umownego, dowodem przedłożonym przez stronę powodową były faktury VAT: nr (...) z dnia 06.03.2013 roku (k. 6), nr (...) z dnia 11.03.2013 roku (k. 7), nr (...) z dnia 17.04.2013 roku (k. 8), nr (...) z dnia 17.05.2013 roku (k. 9), nr (...) z dnia 23.05.2013 roku (k. 10), nr (...) z dnia 27.05.2013 roku (k. 11).

Pozwany kwestionował wynikający z treści faktur termin zamówienia i termin wydania rzeczy, twierdząc, że są one oderwane od stanu faktycznego i nie były przedmiotem żadnych ustaleń powódki z pozwanym.

Moc dowodowa faktury VAT niczym nie różni się od mocy dowodowej innych dokumentów. Tak jak każdy dokument prywatny, faktura VAT jest dowodem tego, że określona osoba złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie.

Na gruncie przepisów postępowania cywilnego nie ma podstaw, aby nadawać fakturze moc dowodową inną niż jakimkolwiek innym dokumentom. W orzecznictwie zauważa się, że wyłącznie na podstawie faktury VAT nie sposób ustalić, że strony łączyła umowa określonej treści, jak i tego, czy i w jakim zakresie umowa ta została zrealizowana (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 7 listopada 2007 r., II CNP 129/07). Nigdy zatem faktura VAT nie będzie wyłącznym dowodem uzasadniającym roszczenie. Może ona jedynie wskazywać na zawarcie przez strony ustnej umowy. Jednak treść takiej umowy oraz jej wykonanie przez strony zawsze musi zostać wykazane dodatkowymi dowodami. W tym kontekście oczywistym jest, że sama faktura nie jest źródłem stosunku cywilnoprawnego (zob. wyrok SN z dnia 6 czerwca 2001 r., CKN 291/00).

Chcąc udowodnić przed sądem zasadność dochodzonego roszczenia wierzyciel musi więc wykazać zawarcie oraz treść umowy i spełnienie przez siebie świadczenia. Okoliczności te nie wynikają bowiem bezpośrednio z treści faktury VAT.

Z tych przyczyn zawsze konieczne jest przytoczenie innych dowodów na te okoliczności. Dopiero całokształt wszystkich tych dowodów może pozwolić na ustalenie, że dochodzone roszczenie zasługuje na uwzględnienie. Tymczasem powódka takich dowodów nie zaoferowała.

Przedstawione wyżej stanowisko wyraził Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 31 stycznia 2013 roku w sprawie I ACa 720/12 (LEX nr 1289358), które Sąd Rejonowy podzielił.

W niniejszej sprawie zasadniczą kwestią było wykazanie, że faktury VAT są dokumentami, które dokumentują rzeczywiste zdarzenie gospodarcze. Z materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie można bezspornie wywnioskować, że umowa między stronami została zawarta, gdyż towar wydany został pozwanemu, a pozwany za ten towar zapłacił powódce. Dowody te - wobec zarzutów strony pozwanej, w tym co do terminów jej zawarcia (faktycznej daty zamówienia i jej podstawy, daty wystawienia faktur i sprzedaży towarów w tych fakturach wyszczególnionych) nie są jednak wystarczające do wykazania samej treści umowy we wskazanym zakresie. Na ich podstawie brak jest możliwości ustalenia w jaki sposób składane były zamówienia i ustalane terminy płatności, jak również jakie w istocie terminy płatności obowiązywały strony.

Z treści zasadniczej większości faktur wynika, że zamówienie realizowane było zgodnie z umowami przetargowymi nr (...), nr (...), których jednak powódka nie przedłożyła. W tych okolicznościach niewystarczające okazało się także przedstawienie przedsądowego wezwania do zapłaty z dnia 09.07.2013 roku, którego termin i fakt doręczenia nie został wykazany (k. 12-14). Sam dowód nadania stanowi dowód, że pismo takiej treści zostało do pozwanego wysłane. Nie dowodzi natomiast zasadności jego wystawienia, ani faktu rzeczywistego dotarcia do adresata.

Zaznaczyć także należy – jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny w Białymstoku w powołanym wyżej wyroku z dnia 31 stycznia 2013 roku – że w sprawach cywilnych obowiązek wskazywania dowodów obciąża strony (art. 232 kpc.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która wywodzi z tych faktów skutki prawne (art. 6 k.c.- por. wyr. SN z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, Pal. 1998, Nr 1-2, s. 204 z glosą A. Zielińskiego). Ustalenia Sądu uzależnione są więc od przedstawionego przez strony materiału.

Stan faktyczny ustalony w sprawie, świadczy - w ocenie Sądu Rejonowego - że przedłożone przez powódkę faktury, o ile dokumentują zaistnienie rzeczywistych zdarzeń gospodarczych w postaci zawarcia przez strony umów sprzedaży, to jednak nie stanowią wystarczającego dowodu potwierdzającego opóźnienie pozwanego w zapłacie tytułem zawartych pomiędzy stronami umów sprzedaży.

Nie budzi wątpliwości, że cena została zapłacona przez pozwanego w dniu 22.07.2013 roku. Pozwany już po przedsądowym wezwaniu go przez powódkę do zapłaty i po wniesieniu pozwu, ale przed jego doręczeniem pozwanemu, dokonał na rzecz powódki wpłat na poczet należności z faktur wymienionych w pozwie. Powódka przyznała, że wpłaty te otrzymała. Wpłaty skutkują uznaniem za zapłacone w całości należności głównych z faktur.

W tych okolicznościach przyjąć należy, że pozwany wywiązał się ze spoczywającego na nim świadczenia wzajemnego w postaci zapłaty ceny sprzedaży powódce, a z zebranych materiałów nie wynika, by dokonał tego z uchybieniem terminu do zapłaty. W sytuacji zaś, gdy powódka nie zaoferowała żadnych innych dowodów, pozwalających na poczynienie odmiennych ustaleń w tym zakresie, uznać należało, że jej roszczenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W istocie, po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa, powódka domagała się bowiem zapłaty kwoty 363,52 złotych stanowiącej sumę skapitalizowanych odsetek od należności głównych. Skoro jednak pozwany nie pozostawał w opóźnieniu, to nie można uznać, że ciąży na nim obowiązek uiszczenia odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie tych należności.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w punkcie pierwszym wyroku na mocy art. 535 kc w zw. z art. 481 § 1 kc.

Zapłata przez pozwanego w toku postępowania objętych powództwem należności skutkuje uznaniem go za przegrywającego proces ze skutkami o jakich mowa w art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc również w części zaspokojonego roszczenia, ale tylko wówczas, jeżeli było ono wymagalne w dacie wniesienia pozwu. Taka sytuacja nie zaistniała jednak – jak wykazano wyżej - w okolicznościach niniejszej sprawy. Za stronę wygrywającą proces Sąd uznał zatem stronę pozwaną. O kosztach procesu orzeczono na mocy wymienionych wyżej przepisów w zw. z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku poz. 490) z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.